

Evžen Boček

Deník kastelána

Druhé město

Evžen Boček

Deník kastelána

Evžen Boček
Deník kastelána

Druhé město
Brno 2014

© Evžen Boček, 2000, 2014
© Druhé město — Martin Reiner, 2014

ISBN 978-80-7227-678-3

Středa 1. listopadu

Hodiny na vzdáleném vesnickém kostele před chvílkou odbily jedenáct. Je ticho. Jako v hrobce.

Sedím za barokním psacím stolem v kanceláři zámku, kde jsem ode dneška kastelánem a kde před nece-
lým měsícem zemřel můj předchůdce Konrad Wilczke. Infarkt. Ještě mu prý nebylo ani padesát.

Jsem úplně sám ve tři sta roků staré budově, která má určitě přes padesát místností, a mám spát na posteli, kde nedávno ležel nebožtík. Dobrý začátek.

Ale jak jsem vlastně přišel na to, že tam ležel?

V jednom kuse čumím na tu odřenou pohovku a cosi mě neustále nutí, abych se tam díval. Cítím se, jako by mi někdo rajboval střeva. Ještě ke všemu od rána nejde proud.

V jednom šuplíku jsem našel dvě ohořelé svíčky. V jejich světle vypadá celá místnost až přízračně.

Ten chlap musel být totálně ustřelený!

Kromě psacího stolu, několika židlí a té neblahé pohovky jsou tady už jenom zrcadla. Několikrát jsem je zkoušel spočítat, ale pokaždé docházím k jinému výsledku. Každopádně je jich kolem čtyřiceti, včetně obrovského zrcadla v pozlaceném rámu, které je pověšené na stropě. Slyšel jsem, že každý kastelán je tak

trochu pošuk, ale tohle teda opravdu musela být třída. Vidět pořád sám sebe ze všech možných úhlů, a dokonce i zezadu...

Pěkných pár hodin si lámu hlavu, k čemu je to dobrý. Je to pozůstatek nějakýho bizarního happeningu, nebo ten člověk zkoušel, jak rychle se z něj stane schizofrenik?

Tohle je přímý expres na nejbližší psychinu.

Leze mi to pěkně na mozek.

Je to, jako by mě někdo naklonoval.

Několikrát se dokonce přistihnu, jak zvedám hlavu, abych se podíval do benátského zrcadla na čelní stěně, jestli za mnou někdo nestojí.

Pod oknem prošel noční strážný. Jmenuje se tuším Svoboda (křestní jméno jsem si nezapamatoval), kulhá na pravou nohu a je obdařen tikem, při němž nejdřív fantasticky vypoulí oči a vzápětí prudce trhne hlavou, jako by dostal neviditelnou facku. V té chvíli vypadá příšerně. Kužel světla z jeho baterky se na okamžik zastavil přímo uprostřed stropního zrcadla a ozářil celou místnost. Ještě ho slyším, jak svým skřehotavým hlasem něco vztekle volá na služebního německého ovčáka s podivuhodným jménem Rago, ale slovům nejde rozumět.

Večer jsem volal Ivance. Je to špatné. Ne a ne se s tím smířit. Stejně jako všichni ostatní, také ona to bere jako nějakou nemoc, třeba žloutenku nebo zápal plic, ze které se časem vyléčím. Všichni jsou přesvědčeni, že je to jenom chvilkový úlet, něco podobného jako

Valdova patnáctiletá milenka nebo Mikinův roční po-
byt v pravoslavném klášteře kdesi v Rusku.

Je mi pětatřicet a moje nasranost na celý vesmír do-
sáhla vrcholu. Jsem v malé moravské vesnici, tři sta
kilometrů od Prahy, ze které jsem nikdy předtím ne-
vytáhl paty, a nemám ani páru, co takový kastelán
dělá. Ale než se vrátit, tak raději chcípnu.

Pak jsem mluvil chvilku s Evičkou. Nemůže se do-
čkat, až bude bydlet na zámku, ačkoliv hlavně proto,
že jsem jí slíbil koupit psa. Při loučení měla smutný
hlas.

Z útrob zámku se začínají ozývat zvuky. Jako by se
ten starý barák probouzel k životu.

Do prdele, to je ale nepříjemný.

Čas od času se ozve nějaké bouchnutí nebo zapras-
kání. V nepravidelných intervalech je slyšet něco jako
klepání na vzdálené dveře. Ale nejpůsobivější jsou
kroky. To pravidelné vrzání parket. Před chvilkou se
to ozvalo v místnosti nade mnou.

Začínají se mi klížit oči, ale nevím, jestli se mi poda-
ří usnout. Bude půlnoc. Stejně je to neuvěřitelný. Kon-
čí den, ve kterém jsem se stal kastelánem.

Čtvrtek 2. listopadu

Ráno

Je půl šesté. Probudil jsem se zimou. Akumulační
kamna jsou studený jako psí čumák. Jeden z velkých
reflektorů, které v noci osvětlují zámek, svítí přímo

do okna mé kanceláře a všechna ta zrcadla jeho účinek ještě násobí. Přes noc zřejmě zapnuli proud a Svoboda je rozsvítil.

Připadám si jako v mikrovlnce.

Šok při probuzení. Sotva jsem otevřel oči, přímo nad sebou spatřím chlapa připíchnutého na stropě. Než mi došlo, že se dívám sám na sebe, byl jsem z postele venku. To byl fofr. Tak rychlý jsem nebyl ani na vojně. Sny žádné, nebo si alespoň nevzpomínám. Cítím se nezvykle odpočinitý a kupodivu nemám pravidelnou ranní migrénu. A to je co říct.

V sousední místnosti, která slouží jako archiv písemností, jsem si uvařil kafe. Mimochodem, je tam pyramidální bordel. Ježišmarjá, tam je bordel. Myslím, že bych měl začít právě odtud. V rámci možností se do toho pokusím vnést nějaký systém a přitom snad zjistím, co práce kastelána vlastně obnáší.

Ačkoliv — nebylo by lepší polít to benzínem a zapálit?

Večer

Nevím proč, ale vždycky jsem si myslel, že na jižní Moravě je pořád teplo. Není to pravda. Je tu strašná zima. Je tu kurevská zima. A zámek je velká lednička, kde je ještě mnohem chladněji než venku. Už dobrou hodinu sedím u obstarožního teplometu z roku raz dva, popíjím horký čaj a jsem tak utahaný, že mi nevadí ani zrcadla.

Já si na ně snad i zvyknu!

Obloha je nádherně jasná. Do rána bude určitě mráz. Už v osm ráno přijel Forman dělat předávací inventuru kulturního mobiliáře. Forman je vedoucí odboru kultury na okresním úřadě.

Je to samolibý, ješitný blbeček.

Je to můj šéf.

Od prvního okamžiku bylo jasné, že nám dvěma to spolu nepůjde. Copak se dá vycházet s člověkem, který má na krku tři zlaté řetízky a vlasy stažené do copánku? Vypadá jak maník od kolotočů. Když si představím, že mě bude buzerovat polovzdělaný debil, naskakují mi pupence. Takže zas taková idylka to tady asi nebude. Ale stejně by mě zajímalo, jak se do takové funkce dostal.

V inventarizační komisi je kromě nás dvou ještě uklízečka Valerie Ottová.

A to je divná ženská. Nevím, co si mám o ní myslet. Na uklízečku má udivující kunsthistorické znalosti a nebýt jí, tak s tím nebudeme hotovi ani do Silvestra. V těch seznamech je nepředstavitelný chaos (Forman říká mrdník a taky říká shit, aby bylo vidět, že je „in“, ubožák). Normální smrtelník nemá šanci se v tom vyznat. Valerie se v tom vyzná.

Abych byl přesný; vyzná se v tom výborně. Mám velice silné podezření, že to zná zpaměti. Já sám jsem byl už ve třetí místnosti dočista zpitomělý a Forman na tom byl podobně, takže jsme se oba omezili na mechanické odškrabávání v knize evidence (říká se jí „černá“ podle černé vazby; to je přece geniální) a identifikaci

předmětů nechali na Valerii. Po dvou hodinách jsem byl tak promrzlý, že jsem nemohl skoro mluvit a veškerý ten míšeňský a vídeňský porcelán bych vyměnil za talíř horké polívky a velkého panáka.

Asi to není úplně nejlepší přístup, ale nebudu si přece namlouvat, že mě rozněžňuje staré harampádí. Když mě včera okresní hejtman (teď se vlastně říká přednosta) uváděl do funkce a mluvil o „náročném poslání a odpovědnosti za svěřené hodnoty“, měl jsem co dělat, abych z těch kydů nezačal zvracet.

Kdyby mohlo být úplně po mém, tak bych nejradši někde pásl ovce, ale to by Ivanka asi nerozdýchala. A to mně pořád vyčítá, že jsem sobec. Taky jsme se mohli stěhovat někam na salaš.

Na oběd jsme šli s Formanem do místní hospody, která se jmenuje „Nový svět“. Je to odporná, špinavá špeluňka.

Z pěti jídel na jídelním lístku neměli tři. Dali jsme si guláš. Byl připálený. Chlápek, co nás obsluhoval, byl opilý, a když jsem si objednal čaj, zatvářil se, jako by to slovo slyšel poprvé v životě.

Nový svět.

Na zpáteční cestě přes zámecký park jsme se zastavili v zámeckém zahradnictví. Zahradník se jmenuje Fiala. Zrovna opravoval motorovou pilu. Je to buď alkoholik, nebo narkoman. Anebo obojí. Skelný pohled upřený kamsi do neurčita, třesoucí se ruce a zajímavě nekoordinované pohyby... Forman mi potom řekl, že za ty prachy nikoho lepšího neseženu. Zkusil jsem si

představit toho chlapa s rozjetou motorovou pilou v rukách.

Ovšem park je celkem udržovaný, aspoň na první pohled.

Valerie na nás už čekala.

Nevím proč, ale jsem z ní nesvůj. Kdykoliv se setkáme očima, rychle uhne, jako by měla strach, že ji uhranu nebo co. Přitom jsem si všiml, že si mě v jednom kuse prohlíží tím svým podezíravým pohledem. Ještě jsem od ní neslyšel souvislou větu. Bydlí v malém domku na konci hospodářského nádvoří. Její manžel Alexandr tady dělá nočního hlídače (dnes má službu) a nápadně připomíná Bélu Lugosiho v Upírovi Nosferatu. Oba mají přes sedmdesát, ale hádal bych jim tak o deset míň. Na zámku prý pracovali ještě za posledního hraběte.

Skončili jsme ve čtyři odpoledne. V zámku už bylo šero. Pokud to dobře půjde, zítra doděláme návštěvnickou trasu a od pondělka začneme depozitáře ve druhém patře. Už aby to bylo.

Chtěl jsem zavolat Ivance, ale nefunguje telefon. Ani mě to nepřekvapuje. Tohle je opravdu Nový svět.

Pátek 3. listopadu

Inventuru prvního patra jsme zakončili v „mojí“ kanceláři. Zrcadel je třicet sedm. Když jsem se Valerie zeptal, co tím Wilczke sledoval, pokrčila rameny a řekla: „To nevím.“

Ale abych řekl pravdu, nic jiného jsem od ní ani nečekal. Babka nemluvná.

Komická příhoda. Forman si opět hrál na Pana důležitého a nedošlo mu, že ta zrcadla dělají místnost větší, než ve skutečnosti je, takže když se rozběhl ke stěně, aby nám hlásil čísla, prudce do jednoho narazil hlavou a začal hrozně nadávat. Na Wilczka. Kretén, paranoik, úchylák...

Asi ho neměl moc rád.

Celý ten výstup zakončil tím, že mi velice výhruzně sdělil: „Urychleně to tady musíte dát všechno do pořádku.“

Nechápu sice úplně přesně, co myslel tím „všechno“, nicméně jsem mu řekl, že se o to pokusím.

Je mi ho trochu líto. Úředníček.

Odpoledne jsem si přinesl z „archivu“ půlmetrový stoh směrnic a nařízení. Když to všechno přečtu, zůstanu normální?

Později

Kristepane, to je čtivo. Tak na zánět mozkových blan. Chvilčkama je to zmatený jak všechny postmoderní romány dohromady a chvilčkama to připomíná hlášení Rádia Jerevan. Kdo tohle píše? Šílenci? Nebo si ti lidi dělají srandu? Já z toho snad vypelichám. Bez příslušného školení se tady nesmí člověk ani vykadit.

Neměl náhodou Kafka nějakou stáž na okresním úřadě?

Dnes už naposledy

Směrnice o výkonu strážní služby obsahuje dodatek, kterému ale vůbec nerozumím:

*S účinností od 1. 7. 1995 se nočním strážným **zakazuje** provádět pochůzky uvnitř objektu. Od tohoto data budou noční strážní provádět kontrolu objektu pouze zvenčí.* Po-depsán Konrad Wilczke. To přece nedává smysl. On jim v podstatě zakazuje hlídat.

Zítřka se musím zeptat Otta, jak jim takovou blbost zdůvodnil. Snad proboha nechtěl, aby to někdo vykral. Nebo jo?

Asi to byl fakt cvok.

Sobota 4. listopadu

Napsal jsem dopis Mítovi, ale nevím, kam ho mám poslat. Už tři měsíce o něm nemám žádnou zprávu. Na tak dlouhou dobu se ještě nikdy neodmlčel. Poslední pohled přišel z Laosu. Už jsem ho neviděl skoro dva roky.

Stýská se mi po něm.

Hned ráno jsem se byl projít v parku, který je mnohem větší, než jsem si myslel. Všude je plno vran. Nikdy jsem si nevšiml, že se jim leskne peří.

Odkud sem vlastně přilétají?

A co tady přes zimu ty mrchy žerou?

Vyšel jsem do táhlého svahu, odkud je vidět skoro celý zámek. Díval jsem se na tu starou budovu s opršenou fasádou a oprýskanými okenicemi a ptal se sám

sebe, co tady kurva vlastně budu dělat. Podpírat tu starou barabiznu vidlema, aby nespadla?

Když nic jinýho, je tady klid a čistý vzduch.

Probloumal jsem bezcílně celé dopoledne. Za tu dobu mě ani jednou nenapadlo, abych se podíval na hodinky, a nebýt kostelních zvonů vyzvánějících poledne, kdoví jak dlouho bych tam ještě chodil.

Moje roztěkané myšlenky se postupně začínaly uklidňovat a já jsem vnímal jenom zvuky a obrazy, které mě bezprostředně obklopovaly. Listí šustící pod nohama, krákorání vran, popraskanou kůru stromů, zčernalé dřevo lávek přes vodní kanály...

Když jsem se vracel po hlavní cestě k zámku, někdo stál na východní terase. Najednou, nevím proč, jsem měl pocit, že mě pozoruje, přestože na tu dálku nebylo možné poznat, jestli stojí čelem nebo zády. Je to úplná blbost, ale v tu chvíli mi to bylo nepochopitelně nepříjemné a já jsem přidal do kroku. Předchozí klid byl ten tam. Nechápu, proč mi připadalo tak důležité vědět, o koho jde a jestli se opravdu dívá na mě. Pořád jsem zrychloval. Skutečně se díval do parku, což jenom potvrzovalo, že se dívá na mě. Pak se otočil a byl fuč. Obešel jsem celý zámek. Samozřejmě že jsem ho nepotkal.

Připadal jsem si jako dokonalý pitomec. Jenomže pak jsem chtěl odemknout bránu do vnitřního nádvoří, a zjistil jsem, že není zamčená. A to už mi ujížděly nervy, protože bylo jasné, že jsem ji **určitě** zamykal. Stál jsem tam a měl strach ty vrata otevřít.

Já jsem měl opravdu strach! Ale z čeho, do hajzlu, z čeho? (Jestli už mně nezasekává z té mojí „pohádkové“ kanceláře.)

Prostě debilní iracionální strach. Jediná věc, která mě napadla, bylo jít se zeptat k Ottům, jestli nebyli na vnitřním nádvoří. Zrovna obědvali.

Tvářili se, jako by mě viděli poprvé v životě. Přesto si Alexandr obul boty a bez ohledu na mé protesty se tam šel se mnou podívat. Vzal za kliku, otevřel ty posraný vrata a ukázal na vystrčenou zamykací západku. Znovu je zavřel a zamkl. Zalomcoval jsem s nimi. Byly zamčený.

„Je to starý mechanismus. Musíte zamknout na dva západy,“ řekl lhostejně a já jsem měl chuť jít se spláchnout do záchodu. To byl trapas jak kráva. Kastelán, co neumí zamknout vrata.

Naštěstí to nijak nekomentoval a odešel si dojíst ten oběd.

Všechno bylo v pořádku.

Tak proč se sakra potím v podpaždí?

Odpoledne jsem se trochu hrabal v „archivu“ a v jedné skříni jsem objevil kompletní počítačový hardware včetně instalačních disket. Všechno zabalené. Na dodacím listu je datum 5. 10. 1995. Wilczke umřel šestého. To si teda kompjútru moc neužil.

Natahal jsem to do kanceláře a nepůjdu spát, dokud to nerozjedu.

Ostatně, takovou laserovou tiskárnu jsme neměli ani na fakultě.

Neděle 5. listopadu

Jsou čtyři hodiny ráno. Před chvilkou jsem se probudil vlastním křikem. Přestože je tady dost chladno, byl jsem úplně zmáchaný potem a musel jsem se převléct. Kouřím už pátou cigaretu a cítím se jak po srážce s rychlíkem.

Usnul jsem za stolem, na kterém svítí obrazovka monitoru. Takže se mi to podařilo rozjet, ale závěr instalace windows jsem už musel dělat úplně mechanicky, protože si to vůbec nepamatuju. Dokonce jsem si otevřel soubor s názvem *Deník kastelána*. To jsou věci.

Venku je silný vítr a zámek vydává zvuky jako stará parní mlátička, která se musí každou chvilku rozpadnout. Je mi z toho nanic. I tak jsem slušně vyděšený, a teď ještě tahle zvuková kulisa.

Myslím, že...

O pět minut později

Já se z toho snad poseru. Byl tady Ott. Viděl, že jsem rozsvítil, a přišel se zeptat, jestli něco nepotřebuju. Já toho chlapa žeru. Přes den málem ani neodpoví na pozdrav a ve čtyři hodiny ráno má o mě starost. Když se ozvalo zaklepání na dveře, byl jsem tak zpitomělý, že jsem řekl dále, a snad mi ani nepřišlo divné, že za mnou jde v tuto dobu někdo na návštěvu.

Jak je ale možné, že jsem ho neslyšel jít po schodech?

Otevřel dveře, podíval se na mě a výraz v jeho obličeji byl ustaraný.

Vlastně si nejsem jistý, jestli se mi to taky nezdálo. Na spánek ani pomyslení. Už aby bylo ráno.

Pořád mi to běží před očima, vidím to jako film, který si pamatuju do nejmenších detailů, a to mě na tom zaráží asi nejvíc. Když se mi něco zdá, po probuzení jsou to jenom nesouvislé útržky, většinou nesmysly... Ale tohle bylo tak obludně skutečné, tak sugestivní.

Sedím za psacím stolem a píšu na počítači dopis Mítovi. Odněkud ze zámku se ozývají strašné rány. Jinak je úplně ticho. Ty rány se v tom tichu rozléhají jako výstřely. Snažím se tomu nevěnovat pozornost, ale nakonec vstanu a jdu se tam podívat. Dveře do předsálí jsou zamčené a já se musím vrátit do kanceláře pro klíče. Chvilku mi trvá, než najdu ten správný a odemknu. V mosazném svícnu na stole hoří svíčky. Beru ho do ruky, ale je strašně horký. Rány se ozývají z vedlejšího sálu. Jedna okenice se otevřela a mlátí do zdi, přestože venku je bezvětří. (To je ale krávošina.) Otevřu okno a nakláním se ven, abych ji zachytil.

Na terase pod schodištěm sedí Rago a dívá se na mě. Je nehybný a vypadá to, že ani nedýchá. Najednou slyším z parku kroky. Někdo jde po cestě směrem k zámku. Nevím ho, protože reflektor mi svítí přímo do očí. Rago mě pořád pozoruje. Ke křupání písku se přidává občasné sípavé nadechnutí. Zavírám okenici, ale přes pootevřené žaluzie se dívám ven. Nevím, jestli mě víc znervózňují ty kroky nebo Rago. Objevuje se postava a míří ke schodišti do sálu. Má skloněnou hlavu, takže jí není vidět do obličeje. Kráčí kolem Raga, který se ani nepohne. To sípání je pořád námáhavější. Pod schodištěm se na chvilku zastaví. Cítím,

jak se mi scvrkává prdel. Jsem úplně ochromený a nemůžu se pohnout. Těžce vystupuje do schodů. Stojí přede dveřmi do sálu. Přestávám dýchat. Je to nekonečné. A pak slyším zarachocení klíčů. Nohy mám jako z olova, ale přesto se, šílený hrůzou, rozbíhám do knihovny a dál, pryč...

Jsem totálně dezorientovaný, ale ty kroky jsou uvnitř a já vím, že musím dopředu, v té tmě narážím do nábytku, padám, zase vstávám, kupodivu vždycky najdu dveře do další místnosti, ale ten náskok je pořád menší.

Je to beznadějně. Jenomže právě v té chvíli uvidím světlo. Pruh světla pode dveřmi. Vrhám se k nim. Jsem na chodbě. V té tmě jsem proběhl celou instalaci až do hraběcího předpokoje, kde je další východ. Na konci chodby je kancelář.

Když běžím kolem oratoře, všimnu si, že jsou otevřené dveře. Někdo tam stojí. Připomíná mi Alexandra Otta, ale má chlapeckou postavu a černé havraní vlasy. Do obličeje mu v té tmě není skoro vidět.

Zastavím se a volám na něho.

Nereaguje. Jako by mě neslyšel. Ale já moc dobře cítím, že mě pozoruje.

Najednou z ničeho nic zmizí. Prostě se rozplyne. Není tam.

Jak jsem se dostal do kanceláře, nevím. (Tak asi dveřma, vole.) Zhroutil jsem se na židli. Na stole svítil namodralým světlem monitor s rozepsaným dopisem pro Mítu. Chtěl jsem si zapálit cigaretu, ale strašně se mi třásly ruce. Zlomil jsem několik sirek. Konečně se mi to podařilo, jenomže právě v tom okamžiku jsem uslyšel to sípavé nadechnutí.

Stál za mnou. Zvedl jsem hlavu a v zrcadle uviděl odporně bledý ksicht.

To už jsem ječel jak pomínutý a ten křik mě probudil.

Venku je boží dopuštění. Co chvíli je slyšet, jak se v nádvoří tříští taška, kterou vítr serval ze střechy. Jen aby nezačalo pršet.

Večer

Po té noční můře jsem usnul jak zabítý a probudil se až odpoledne. Měl jsem chuť na chvilku vypadnout. Sedl jsem do auta a zajel do okresního města na velmi pozdní oběd. Na zpáteční cestě jsem zaslechl z rádia, že včera v noci zavraždil nějaký židovský šílenec izraelského premiéra Rabina. Když jsem přijížděl k zámku, byla už tma, ale reflektory ještě nesvítily. U brány jsem zatroubil na hlídače, protože s Ragem se tak úplně intimně neznáme, a je dost pravděpodobné, že by mě považoval za někoho, kdo sem nepatří. No to je jedno, za co by mě považoval, prostě by mě určitě pokousal. Jenomže se neobjevil ani Svoboda, ani pes. Všude tma jak v pytli. Vjel jsem dovnitř, zhasl světla a čekal. Jak po vymření. Na vrátnici taky nikdo. Vzal jsem baterku a šel se po něm podívat. Bydlí v ubytovně na severní terase.

V jednom okně se svítilo. Vešel jsem dovnitř a obrátil se mi žaludek, jaký tam byl smrad. Nechápu, jak v tom může ten člověk bydlet. Zavolal jsem jeho jméno. Nic.

Podle toho světla byl jeho pokoj na konci chodby. Udělal jsem pár kroků a zavolal znovu.

Neozval se. Naštvalo mě to. Už jsem ho viděl, jak tam chrápe zpítý do němoty. Každým krokem ve mně narůstal vztek. Po předešlé noci jsem byl ještě pořád hodně podrážděný a Svoboda to měl odskákat, protože byl po ruce. Odněkud vyběhla rezavá kočka tlustá jako prase, otřela se mi o nohy, předběhla mě a začala škrábat na dveře.

Zabušil jsem, a aniž bych čekal nějakou odezvu, vešel jsem dovnitř. Vlastně jsem tam vtrhl.

Už jsem viděl jednoho oběšeného spolužáka, pár nechutných bouraček, nemluvě o tom chlápku, co skočil loni v metru pod vlak, a já jsem přišel zrovna ve chvíli, kdy tu kejdu nabírali do igelitových pytlů. Nijak zvlášť mě to nerozhodilo.

Ale tohle byl teda sešup. Svoboda ležel na zemi. Oblíčeje měl znetvořený jakousi křečí, takže vypadal jako karikatura sebe sama. Občas sebou škulbl. Ze zaťatých zubů mu tekla krev. Přerývaně dýchal. Musel jsem se opřít o zeď, protože jsem se úplně rozklepal. Celou tu dobu se ta rezavá kočka otírala o jeho nohy a spokojeně předla. Bylo jí jedno, že páníček vibruje, jako kdyby seděl na elektrickém křesle. Po chvílce jsem se přece jenom vzpamatoval.

Z vrátnice jsem zavolal záchranku. Přijeli celkem rychle.

„Epileptický záchvat, dáme seduxen,“ řekl doktor, hned jak ho uviděl. Zvedli jsme ho na postel a dostal injekci.

„Co na to bere?“ zeptal se mě.

Nechápal jsem, co po mně chce. Naštěstí se v místnosti objevil Ott. Ten chlap se zjevuje jako duch.

„Užívá sanepil,“ řekl a doktor jenom kývl hlavou.

Potom vypsal nějaké papíry, jeden z nich dal Ottovi a dodal, že Svoboda má zítra přijet do nemocnice na vyšetření.

Mezitím přišel ten nešťastník k sobě. Doktor se k němu naklonil a ptal se ho na jméno. Svoboda mu nezřetelně, se ztěžklým jazykem odpověděl.

„No, myslím, že to bude v pořádku, ale pro jistotu se na něj běžte v noci občas podívat. A udělejte něco s tím smradem. Je to tu horší jak v kravíně.“

Vyprovázel jsem ho k bráně. Po cestě mi řekl, že psal Wilczkovi úmrtní list.

„To byl tyátr. Ráno ho objevila holka, co tady dělala průvodkyni. Šla otvírat okenice a zakopla o něj. Dostala z toho takový šok, že byla pár dní ve špitále.“

Rozloučil se a nasedl do sanitky.

Takže Wilczke neumřel v kanceláři, ale v zámecké knihovně. Podle doktora ho to kleplo mezi druhou a třetí ráno. Ale co tam dělal?

Já tady opravdu ničemu nerozumím. Když jsem se na to o chvílku později zeptal Otta, který ještě pořád seděl u Svobodovy postele, řekl mi, že *ten člověk* (jako by ani nechtěl vyslovit jeho jméno) byl nevyzpytatelný podivín. Přitom se díval na Svobodu, který mezitím usnul, a já jsem cítil, že nemá chuť se vybavovat. Zvedl jsem se a odešel, přestože bych se ho chtěl zeptat na spoustu věcí.

Pondělí 6. listopadu

Celý den mě přišerně bolí hlava. Asi z toho včerejška.

Od rána s Valerií a Formanem v depozitářích. Hrůza.

Obrazy, nábytek, porcelán, koberce, zbraně. Všechno naházené bez ladu a skladu. Zatuchlina a stoletý prach.

Forman je z toho zuřivostí bez sebe. Slízla to Valerie. Bránila se tím, že Wilczke tam nikoho nechtěl pustit.

Svoboda mně přišel poděkovat. Byl velice rozpačitý.

Z jeho drmolení jsem pochopil, že se bojí, abych ho nepropustil. Přišlo mi ho líto. Otta jsem neviděl. Hlídal dvě noci za sebou a má toho zřejmě plné zuby. Já taky.

Úterý 7. listopadu

Po ránu přišel člověk, který se představil jako Jan Walter. Je zdejší údržbářem. Minulý týden byl nemocný a dnes přišel do práce. Bydlí ve vesnici.

Hned po našem seznámení mi řekl, že je potřeba naočkovat Raga proti vzteklině a objednat uhlí. A že nemusím mít starost, prý to zařídí. Opatrně jsem se zeptal, jestli nezná nějakého malíře pokojů.

Řekl, že zná. Sebe. Úplný brouk Pytlík. Toho člověka mi posílá samo nebe.

„Vy určitě chcete vymalovat ten byt ve druhém, že?“

Náš nový byt. Je ve druhém patře. Tři obrovské místnosti se štukovými stropy a kachlovými kamny.

Kuchyň je stejně velká jako celý náš pražský byt. Okna s výhledem do parku. Když jsem ho poprvé uviděl, málem jsem omdlel.

Už nikdy žádní Lukasovi, kteří si to každý den rozdávali takovým způsobem, že o tom věděla půlka sídliště, už nikdy chrchlání starého Váchy, po kterém se musel obracet žaludek i našemu křečkovi, už nikdy nekonečná houslová cvičení ani poblitý výtah.

Tohle až uvidí Ivanka, tak se zjančí. Schválně jsem jí to v telefonu popsal velice mlhavě. Tato rezidence má jedinou nevýhodu: že koupelna (velká jako náš panelákový obývací) a záchod jsou přes strašlivě studenou chodbu, což je nepříjemné hlavně kvůli Evičce.

Od šarmantní personalistky z okresního úřadu jsem se dozvěděl, že Wilczke tady bydlel jenom dva roky. Potom od něj odešla žena se synkem a on se přestěhoval do malého bytu v přízemí. Po Wilczkově smrti jej policie zapečetila a vzhledem k tomu, že syn, jako nejbližší příbuzný, žije pryč v Austrálii, může trvat vyřízení pozůstalosti i několik let. Vždycky když jdu kolem těch dveří, mám sto chutí pečetě sloupnout (už jsem to zkoušel) a jít se podívat dovnitř. Třináctá komnata. No není to absurdní?

Ten chlap byl notorický potíživista. Walter o něm prohlásil, že to byl magor jak javor.

Slíbil, že byt bude do pátku vymalovaný. Zvládne to sám.

Ivance jsem řekl, aby pomalu začala balit.

Středa 8. listopadu

Jsem tady teprve týden, ale připadá mi to jako věčnost.

Forman, Valerie, depozitáře. Všichni jsme z toho už pěkně otrávení. Skoro vůbec nemluvíme. Venku mrzne a v zámku je čím dál větší zima.

Čtvrtek 9. listopadu

Forman onemocněl. Pokračujeme sami s Valerií. Pokojem Marie-Arnošty. A to jsem si začínal myslet, že už mě tady nemůže nic překvapit.

Wilczke byl regulérní cvok, který měl být podle mého názoru už dávno v blázinci, ale ta jeho zrcadlová kancelář, noční bloumání po zámku a nesmyslné příkazy jsou v porovnání s Marií-Arnoštou jen zanedbatelné podivnůstky.

Jenom ještě pořád nevím, jestli zámek ty pošahance přitahuje, nebo produkuje. Dyť to ani není možný, aby se na tak miniaturním prostoru sešlo naráz tolik obskurních figurek — epileptický hlídač, zfetovaný (nebo ožralý) zahradník a manželé Ottovi, kteří jsou prostě bez komentáře. A samozřejmě Wilczke.

Jediný normální člověk je tady Walter a já (alespoň si tak zatím připadám).

Když jsme s Valerií odemkli další depozitář a já jsem šel otevřít okenice (v zámku není kromě našeho bytu a kanceláře elektrina), překvapilo mě, že jsem do ni-

čeho nenarazil a o nic nezakopl. Nebyl tady ani takový pach zatuchliny jako v ostatních místnostech.

Přes nádvoří šel Ott s hrncem, ve kterém nosí žrádlo pro Raga. Vzhlédl ke mně, ale rychle zase otočil hlavu. Z vedlejší místnosti spojovacími dveřmi pronikalo rádio, kde zrovna hráli jakousi příšernou odrhovačku, a mlaskavé zvuky štětky. Octli jsme se vedle našeho bytu.

Místnost je na rozdíl od těch předchozích zařízená. Na stěnách visí jakési kýčovitě romantické krajinky, v jednom rohu stojí prosklený sekretář s porcelánovým servisem na kávu, ze stropu trčí křišťálový lustr. Parkety pokrývá ohromný červenomodrý orientální koberec. Naproti oknům jsou dvě velké dubové skříně a červený brokátový paraván. Černé koncertní křídlo (úplně stejné jako v hlavním sále) stojí uprostřed místnosti. Malířský stojan se skicou vzdáleně připomínající zámecký park, proutěný kočárek pro panenky, ve kterém leží velký olysalý plyšový medvěd. Na malém stolku u dveří spojujících tuto místnost s naším bytem je starý gramofon na kliku.

A nakonec ta postel. Velká, černá, vyřezávaná barokní postel s nebesy a zataženými červenými závěsy ze stejné látky jako paraván. U postele na zemi leží vyčpaná skvrnitá doga, velká jako tele. Úplně jako živá. Tomu psovi snad píchali anabolika, jinak to ani není možný. Rago je hovado, ale vedle tohoto monstra by vypadal jako ratlíček.

Nasadil jsem na gramofon troubu a natočil ho. Z ušivroucího skřípání se občas vynořil lidský hlas. Enrico Caruso.

Valerie stála ve dveřích a tvářila se, jako by právě slezla z centrifugy. Vypnul jsem ty příšerné zvuky a popošel k ní.

„Nezlobte se, už dlouho jsem tady nebyla,“ řekla po chvílce skoro omluvně.

Vešla dovnitř, ale dveře za sebou nezavřela. Otevřel jsem černou knihu a podíval se na hodinky tak, aby si toho určitě všimla. Pochopila a svým strojovým, nezúčastněným hlasem mi začala diktovat evidenční čísla. U každé druhé věci se spletla. To už jsem nevydržel.

„Děje se něco, paní Ottová?“

„Možná byste měl vědět, že tady nejsme zas tak úplně sami.“

„Tomu nerozumím.“

Ukázala směrem k posteli.

Zhluboka jsem se nadechl a soucitně se na ni podíval. Myslel jsem, že jí přeskočilo.

„No, pokud míníte toho hafana,“ řekl jsem ironicky, „tak máte moje čestné slovo, že je mu úplně jedno, co se tady děje.“

Neurazila se, jenom se chabě zasmála. Jako by na chvílku odložila tu svoji masku. Ale trvalo to jen okamžik.

„Podívejte se na postel,“ přikázala celkem dost rezolutně.

To mě pobavilo.

„Poslyšte, paní Ottová, co je tohle za šaškárnu? Ně-
kdo se tam schoval a udělá na mě baf?“

Jenomže ta babka nežertovala.

Odhrnul jsem brokátový závěs a dolní čelist mi
spadla až na hrudník. Leželo tam asi tak patnáctileté
děvče v bílé krajkové noční košili. Dlouhé světlé vlasy
mělo rozhozené po polštáři a vypadalo, že spí. V pravé
ruce drželo knížku Novalisových veršů.

„Ježišmarjá, co to je?“ vykoktal jsem a obrátil se na
Valerii.

„Marie-Arnošta. Když zemřela, nechal její otec udě-
lat z vosku tuhle figurínu. Měl jenom ji.“

Ani jednomu z nás nebylo moc do řeči. Pro dnešek
jsme skončili.

Zamkli jsme a já jsem se šel podívat za Walterem,
jak je daleko s tím malováním.

Řekl, že zítra to dorazí.

Venku padá déšť se sněhem a já před sebou pořád
vidím obličej toho děvčete. Mám silně nepříjemný po-
cit a tisíckrát si můžu namlouvat, že je to jenom figu-
rína.

Moc by mě zajímalo, jak se bude tvářit Ivanka, až
zjistí, že máme vedle ložnice mauzoleum.

Pátek 10. listopadu

Dodělali jsme inventuru. Konečně. Kupodivu nic nechybí.

Odpoledne přijel veterinář, aby naočkoval Raga proti vzteklině. Řekl bych, že je to takový zvířecí Mengele. Rago byl asi stejného názoru, protože si nechal sice píchnout injekci, ale potom se Ottovi vysmekl, jakýmsi záhadným grifem si shodil náhubek a zakousl se tomu chlapovi do ruky. Měli jsme co dělat, abychom ho z něj dostali. Strašně nám vynadal. Řekl jsem mu, ať je rád, že neočkoval medvěda. To ho rozlítilo a začal mi vyhrožovat soudem. Poslal jsem ho do háje.

Alexandr Ott mě pozval na návštěvu!

Doslova řekl: „Budeme rádi, když k nám zítra přijdete na oběd.“

No toto.

Později

Nemůžu usnout. V místnosti nade mnou pořád slyším nějaké zvuky, ale nejsou to kroky, spíš jakési tupé úde-ry. Asi bych se tam měl jít podívat.

Jenomže to už si říkám dobrou půlhodinu, a pořád se k tomu nemůžu odhodlat. Jsem směšný. Ležím a myslím jenom na to, až se to znovu ozve. Chvilku je klid a znovu. Už jsem vymyslel několik teorií o původu těch zvuků, ale všechny jsem je postupně zavrhl. Dal jsem si ultimátum: ještě pětkrát to uslyším a jdu tam. Zlatý oči. Pořád ležím a nadávám si do pitomců a debilů.

Já se prostě nepoznávám. Celý život se vrtám sám v sobě, pitvám každou myšlenku, abych vždycky nakonec přišel k názoru, že nic nemá smysl a všechno je úplně na hovno. Laura mi kdysi řekla: „Jsi nechutný, cynický chechtal.“

Jenomže teď civím v obrovské staré ratejně a můj humor vysychá.

Později

Tak jsem se tam byl podívat.

Pomaloučku jsem stoupal po dřevěném schodišti, které neskutečně vrže (tady vrže všechno — dveře, okna, židle, podlaha...), a srdce jsem cítil až v krku. Tohle jsem naposledy zažil snad na táboře v páté třídě při stezce odvahy. Schodiště má čtyřicet jedna schodů a už na pátém jsem měl co dělat, abych se neotočil a nešel zpátky. Já to nechápu.

Zdráhám se uvěřit, že bych se nechal ovládat něčím tak směšným, jako je strach. Kdyby to byl alespoň strach z něčeho konkrétního.

Na prvním odpočívadle jsem si vzpomněl na Marii-Arnoštu. A pak už to jelo a já jsem nebyl schopný tomu zabránit. Svobodův epileptický záchvat, ten astmatický šašek z toho snu, přízračný Ott, ještě že nevím, jak vypadal Wilczke.

Těch pár desítek vteřin, než jsem vyšel nahoru, mi připadalo nekonečných. Takhle možná vypadá cesta na popraviště.

Zastavil jsem se před dveřmi do pětadesátky. Ticho.

A najednou ten úder, který mi připadal jako rána z kanónu.

Odemkl jsem dveře a vešel dovnitř. Zůstal jsem stát na prahu a baterkou zmateně těkal po místnosti. Nikde nic. Udělal jsem pár kroků a zastavil se. Polykal jsem nasucho. Tep jako sbíječka v plném výkonu.

Byl jsem v obrazovém depozitáři, místnosti, kde jsme dneska ukončili inventuru. Portréty šlechticů s trojitými bradami, šilhavýma očima a obludně oduřelými tvářemi mi už vůbec nepřípadaly směšné, ale naopak ještě umocňovaly moji úzkost. V tom rozpoložení by mě děsil snad i obrázek kačera Donalda.

„Je tady někdo?“ houkl jsem (kupodivu dost razantně, nebo mi to tak připadalo) naprosto nesmyslnou otázkou, abych alespoň na chvíli rozbil to nesnesitelné ticho. Přitom jsem pořád klouzal kuželem světla po místnosti z jednoho zdegenerovaného ksichtu na druhý.

Otočil jsem se ke dveřím, že půjdu pryč, když jsem spíš vytušil, než zaslechl, jakýsi pohyb po své pravé ruce. Ještě jsem stačil zaznamenat prudké máchnutí a pak mi náraz vyrazil z ruky baterku, která odletěla a při dopadu na zem zhasla. Totálně ochromený ocitl jsem se v naprosté tmě.

Ale hned vzápětí jsem v úrovni svého obličej spatřil dvě nažloutlá světýlka, která se rychle přibližovala. Instinktivně jsem si zakryl hlavu a ucítil, jak se o mě něco otřelo. Hrůzou jsem byl úplně bez sebe. Spustil jsem se na čtyři a začal postupovat směrem, kde jsem předpokládal dveře. Co chvíli mi nad hlavou prošusti-

lo to velké něco. Myslím, že jsem v těch okamžicích nebyl daleko od mrtvice. Konečně jsem našel východ a zavřel za sebou dveře.

Nevím, jak dlouho jsem seděl na chodbě, zády opřený o zeď. Každopádně jsem se za tu dobu ve tmě docela slušně rozhleděl a zpáteční cestu jsem zvládl bez problémů, ačkoliv jsem cítil, jak se pode mnou podlamují kolena. Zamířil jsem rovnou na vrátnici. Studený vzduch mě nepatrně uklidnil.

Svoboda spal jako dřevo, a když jsem ho probudil, výraz zděšení v jeho obličeji byl tak upřímný, že jsem nebyl ani schopný mu vynadat.

Řekl jsem mu, aby vzal baterku a psa a šel se mnou do zámku. Trhl sebou, udělal ten svůj tik a zaskřehotal: „Co, co se děje?“

Vypadal velmi nepokojně. Nicméně si oblékl (zdálo se mi, že dost neochotně) zamaštěný prošíváný kabát, pískl na Raga a šel.

Snažil jsem se mu popsat, co se mi stalo, ale zřejmě jsem mluvil dost zmateně, protože se na mě díval hodně nedůvěřivě.

Rago vyběhl po schodišti a zastavil se před těmi dveřmi. Zježil srst a začal temně vrčct. Svoboda se na mě tázavě podíval a já jsem si všiml, že se mu klepou ruce. Hlavou mi blesklo — Ježíš, co když se tady složí?

Uvnitř se ozvala rána a Rago začal zběsile štěkat. Ten štěkot byl ohlušující.

To už jsem nevydržel. Pootevřel jsem dveře a pustil ho dovnitř.

Svoboda vypadal nepřičetně. Škubal hlavou, poulič oči a já nabyt dojmu, že mě vůbec nevnímá. Ten chlap byl úplně mimo výseč. Ale já jsem na tom nebyl o moc líp. Dost šílená situace. Rago uvnitř štěká, co štěká, on přímo řve jako o život a já stojím venku s pološíleným zoufalcem, který to tady má hlídat. Vzal jsem mu z ruky baterku a nohou otevřel dveře. Stejně jako předtím jsem zůstal trčet na prahu. Byl jsem tak vy-nervovaný, že se mi chtělo zvracet.

Rago stál u vyřezávané barokní skříně v arkyři a vy-trvale štěkal. Na skříně seděla sova a tvářila se napros-to lhostejně. Jak se dostala dovnitř, nevím (možná tam vletěla, když jsme měli polední pauzu a nechali ote-vřené okno), ale sotva jsem otevřel okno, neomylně k němu zamířila a vyletěla ven. Rago se mohl zbláznit. Za předvedený výkon jsem ho pochválil.

Svoboda stál pořád na chodbě a opíral se o zeď. Hr-dina. Naštěstí se tvářil provinile.

Teprve v kanceláři jsem si uvědomil, že tam někde leží moje baterka. A taky že celý ten nervák byl kvůli trochu přerostlému ptákovi. Ta mrcha mě k smrti vyděsila a ještě mě škrábla do ruky, která začíná dost pálit.

Zatím se tady rozhodně nenudím.